

M1 Abrams og familiefotos

Da jeg åbner digtsamlingen *Bagved træet rygge*, er det som står Iman Mohammed klar med en mavepuster af et digt. Nej, det er ikke et digt; det er et bagholdsangreb på mine følelser og jeg ligger nu på gulvet og ser betaget, forundret og forvirret på den uskyldigt udseende digtsamling. ”Så det skal være en af de læsninger.” mumler jeg til mig selv og går tilbage til bogen med en mere varsom attitude. På siden står der:

”Hjernesubstanserne der ufrivilligt besmykkede det grønne:

Hortensiaen, ambratræet, hibiscussen, dahliaen.

Hegemoniets første tænder.”

Det er som at læse et kunstfærdigt polaroidfoto i et familiealbum, for derefter at opdage at den smukke detalje i virkeligheden var indtørret blod. De stilfærdigt overmættede farver, den kunstneriske opmærksomhed for baggrundens detaljer og den rå vold lige bag ved kameraet – ophavet til hjernesubstanserne – som ignoreres til fordel for de flotte farver, der besmykker digtet. Det er et fænomenalt greb og

chokerende læsning hver gang. Samtidig hænger de forbandede "første tænder" dernede og skinner. Det er på ingen måde nogle ufarlige mælketænder, der er tale om. Som jeg læser det, er det mere den første oplevelse for et ungt menneske af, at verden er dybt uretfærdig og at det alt for ofte er de samme mennesker, som udsættes for vold igen.

Sårbarhed og rå beskrivelser går hånd i hånd i Mohammeds lyrik. Det er ofte umuligt at læse de nøgterne beskrivelser af forfærdelige ting, som andet end en dirrende indigneret blottelse af ar, der aldrig helt vil hele. Til tider er det, som om arrene er bag kameraet, at volden er i periferien eller fraværende. Dens handlinger er ude af syne (det meste af tiden) men dens effekter og instrumenter er til stede. Dette ses i det første digt. Andre steder er volden noget som kommer overraskende og uden advarsel.

"Barnets sortblå safirer svæver uden på den voksnes ansigt, herunder årer. Fingrene bevæger sig forbi kager, vådservietter, M1 Abrams, mælk. Barnet holdes fast i højre hånd mens den venstre åbner døren til huset. Efter fyrre dage holdt den lille op med at skrig. Hånd i hånd med luftangrebets afslutning."

Denne taktik, hvis man kan kalde den det, ses flere gange. Digtet starter med at beskrive en ufarlig eller ligefrem smuk eller idyllisk scene, for så at bryde den op med vold. Det virker fantastisk effektivt til at vise, hvordan volden kommer uden varsel og samtidig også til at understrege dens chokfaktor. Det øjeblik, som først er et barn, der

kigger på en voksens ansigt, forvandles med fremkomsten af en M1 Abrams-kampvogn til fyrre dages gråd.

Det er dog ikke kun vold i den fysiske form, digtsamlingen beskæftiger sig med. I et digt møder vi et barn, som gemmer sig fra sine jævnaldrende og deres "latter i nakken" og som husker en "uendelig tid" hvor hun blev "hængt ud for det smukke hår på armene". Det er barnets ulykkelige minder, der opremses og vendes og drejes.

Barndommens tid hænger konstant i digtsamlingen, men det er også grådens, flugtens og fremmedhedens tid. "Hvordan ser et minde ud? Hvordan arbejder et minde? Hvad er det digtene husker? De husker barndom, de husker flugt. De husker glemsel som strategi.". Således står der på bogens bagside.

Digtene drives frem af minder og særligt af de minder, som kun er halve eller kvarte. Volden har udslettet dele af mindet og fortrængningen, som sin egen slags vold, en beskyttende vold, er hvad der søges efter i resterne - mindefragmenterne. Hvad husker Mohammads digte? De husker fravær -

"De smukke børn i deres uldtrøjer

mågerne ved det tilsyneladende forladte bassin

ensomheden i den populærkulturelle regn

børnene er monumenter på det åbne græsareal."

Fraværet gennemsyrrer digtet og viser sig i mange forskellige fremtoninger. Det er fraværet ved de andres tilstedeværelse, ved de smukke børns monumenter for en anden slags barndom. Det er

fraværet af den direkte vold, som i første digt. Det er fraværet af advarsel, som i digtet med luftangrebet. Digtene hjemsøges af alt det, der ikke er til stede i dem og minderne hjemsøges af det, der er glemt. De hjemsøges af det, som ikke bliver sagt fordi det ikke kan siges – det som er usigeligt ikke fordi det er umuligt at sige, men fordi det at sige det ikke tilstrækkeligt indeholder det.

En af de mest usigelige fænomener, *Bagved træet rygge* bearbejder, er også en af bogens mest banale emner og almindelige oplevelser.

Bagved træet rygge er nemlig enormt god til at beskrive det så svært beskrivelige fænomen, at verden til tider synes uvirkelig eller kunstig. I mødet med den spirende seksualitet er det som om hele rummet omkring digtenes jeg er blevet smittet af det unge jugs lyst.

”Jord og ild kærtegner hinanden, et loop af nydelse fra flere dage siden og ventilatoren bliver ornament i loftet. Overjordisk nudelsuppe drypper i brystet, jeg gnider gennem huden til en anden sfære, lukker øjnene på den bølgende sofa. Vil ind til den tid jeg ser mig selv røre ved.”

Samklangen og afsmitningen mellem ornament og onani samt trangen til at komme ind til en anden tid som er lige så god, som den flygtige lykke, selvtilfredsstillelsen udgør, er et godt billede på hvor uvirkelig og fremmed, verden føles i Mohammeds digte. Samtidig er dette digt et godt eksempel på hvordan der i digtene ofte drømmes mod en anden verden, en bedre verden. Ligesom i digtet om de smukke børn, er der en akut bevidsthed om at det kunne være bedre, end den

sønderskudte barndom med M1 Abrams og latter i nakken. Selv seksualiteten forstyrres af barndommens bomber, når

”Angsten vrider sig om det lille hjerte når man husker sin krop i ilden midt i den legesyge akt”

Bagved træet rygge er, når alt er talt op, en af de bedste og mest vedkommende digtsamlinger jeg har læst i et godt stykke tid. Den er en digtsamling om krigstraumer og flygtningetilværelse. Den er en udforskning af latente erfaringer og minder, som ikke synes at gå op. Den er en undersøgelse af hvordan verden er uvirkelig og hvordan man gennem lyrikken kan gøre denne uvirkelighed virkelig.

Facebook < <https://www.facebook.com/litteraturnu>> / Instagram < <https://www.instagram.com/litteraturnu.dk/>>

Hjemmesiden er lavet i samarbejde med Hilsen IT < <https://hilsen.it/>>